

ΓΕΝΙΚΗΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΓΓΕΛΟΥ
ΚΑΙΤΗ ΛΟΥΡΑ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΓΕΩΡΓΑΤΖΟΓΛΟΥ
ΛΙΛΑ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΙΟΥΛΙΑ ΣΙΟΥΛΑ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΠΟΥ ΕΡΧΕΤΑΙ
δεν ειν' ο πρώτος.

Πριν απ' αυτόν
γίνανε κι άλλοι πόλεμοι.

Όταν τελείωσε ο

τελευταίος,

υπήρχαν νικητές και
νικημένοι.

Στους νικημένους, ο
φτωχός λαός

πέθαινε από την πείνα.

Στους νικητές

ο φτωχός λαός πέθαινε το
ίδιο.

Μπ. Μπρεχτ

"Μικρό εγχειρίδιο
πολέμου"

ΕΚΘΕΣΗ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΠΟΥ ΕΡΧΕΤΑΙ... ΕΙΝΑΙ ΕΔΩ!

Πάει καιρός τώρα που λέω ότι ο Γ' Παγκόσμιος Πόλεμος έχει ήδη ξεκινήσει και πως κάθε μέρα που περνάει, οι συγκρούσεις θα γίνονται πιο άγριες. Σ' αυτόν τον πρώτο πόλεμο του 21ου αιώνα αντιμέτωποι είναι ο 1ος και ο 3ος Κόσμος. Οι πολύ πλούσιοι και οι πολύ φτωχοί. Οι κατακτητές και οι λεηλατημένοι. Οι βιαστές και οι βιασμένοι. Αυτός ο πόλεμος δεν θα τελειώσει σε 4-5 χρόνια, αλλά θα διαρκέσει πολλές δεκαετίες. Η αιτία βρίσκεται στο γεγονός ότι, σε αντίθεση με κάθε προηγούμενο, είναι πόλεμος ασύμμετρων απειλών, όπως εύστοχα τον αποκάλεσαν. Από την μία υπάρχουν οι οπλισμένες με όλα τα σύγχρονα όπλα στρατιές των Νέων Σταυροφόρων και απ' την άλλη οι ζωσμένοι με εκρηκτικά, αποφασισμένοι παρίες του πλανήτη, από τους οποίους οι πρώτοι αφαίρεσαν τα πάντα, από τη γη που καλλιεργούν μέχρι το γάλα των παιδιών τους.

Σε αντίθεση με τους προηγούμενους από την εκστρατεία εναντίον της Τροίας μέχρι τον τελευταίο "δίκαιο" πόλεμο, ο Γ' είναι αποτέλεσμα των φοβερών, απάνθρωπων ανισοτήτων που, ο δυτικός άνθρωπος επέβαλε στα δισεκατομμύρια που ζουν με λιγότερο από ένα δολάριο την ημέρα. Θα σας δώσω ένα παράδειγμα - που δεν θα ξεχάσω. Πριν από 10 χρόνια, στην παρουσίαση, στη Σουτγκάρδη, ενός πανάκριβου μοντέλου της Mercedes Benz με κινητήρα V12, ο υπεύθυνος ανακοίνωσε με υπερηφάνεια στους δημοσιογράφους ότι "η εξέλιξη μόνο του συστήματος που ανοίγει και κλείνει τις πόρτες κόστισε πέντε εκατομμύρια μάρκα"! Λίγοι απ' τους δημοσιογράφους κατάλαβαν την ύβρι. Πέντε εκατομμύρια μάρκα (ήταν πριν από το ευρώ) για μία μπετούγια! Ο υποψιασμένος αναγνώστης δεν έχει παρά στην μία πλευρά της ζυγαριάς να βάλει το κλειθρο και στην άλλη την κλοπή πλουτοπαραγωγικών πηγών από τις χώρες του αποκαλούμενου 3ου Κόσμου που επιτρέπουν στον Γερμανό μηχανικό (και στον Έλληνα λωποδύτη, μεταπράτη ή κομπραδόρο) να κυκλοφορεί οδηγώντας την Ύβρι.

Χαμένοι στον ωκεανό των πιστωτικών καρτών, της φαινομενικής πραγματικότητας και του lifestyle τζατζίκι με καγιέν, δεν είμαστε σε θέση, δεν θέλουμε ή δεν μας αφήνουν να δούμε την ανισότητα. Και δεν μας αφήνουν γιατί, αν καταλάβουμε τι γίνεται, αν τρομάξουμε, συγκινηθούμε, συμπαρασταθούμε, θα χαλάσουμε τη σούπα των διεθνικών.

Τα πράγματα εξελίσσονται όπως είχαν προβλέψει οι συγγραφείς επιστημονικής φαντασίας. Στο νέο Μεσαίωνα μια μικρή ομάδα ανθρώπων (όχι πάνω από 2.000.000) θα ελέγχει το σύνολο των πολιτών πρώτα του αναπτυγμένου και, σιγά-σιγά, του 3ου Κόσμου. Με πρόφαση τον πόλεμο εναντίον της "τρομοκρατίας", οι εχθροί της Δημοκρατίας και της ελευθερίας απλώνουν τα πλοκάμια τους σε όλες τις πλευρές της ζωής μας. Πανίσχυρα (και πάμφθηνα πλέον) συστήματα όπως το Echelon καταγράφουν σε τεράστιες βάσεις δεδομένων κάθε τηλεφώνημα, φαξ ή e-mail και με τα εκατομμύρια κάμερες που έχουν τοποθετήσει στους δρόμους και στα κτίρια, παρακολουθούν κάθε κίνηση, ακόμα και λέξη που λέμε. Οι τεχνολογίες παρακολούθησης κάνουν τον Μεγάλο Αδελφό να μοιάζει με Μικρό Εξάδελφο. Όπως μου λένε, ο εξευτελισμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας είναι απόλυτος, και αυτό στη χώρα που διαθέτει το απόλυτα καλύτερο Σύνταγμα στον κόσμο.

Πολλές φορές αναρωτιέμαι...Γιατί ανταλλάξαμε τα όνειρά μας με Γκραν Τσερόκι, Καγιέν και BMW X5; Τι κάνει τον νέο να θέλει να γίνει πορτιέρης σε ξενυχτάδικο και την κοπελιά γλάστρα σε πρωινάδικα; Τι είναι αυτός ο εφιαλτικός κόσμος που λες και ξεπήδησε μέσα από τις (χειρότερες) σελίδες των βιβλίων της επιστημονικής φαντασίας; Εκατομμύρια άνθρωποι της δικής μου και της επόμενης γενιάς, αναρωτιούνται πού πάμε;

Κώστας Καβαθάς, Δεκέμβριος 2006, από τον περιοδικό τύπο (διασκευή)

ΕΡΩΤΗΣΗ Α Λαμβάνοντας υπόψη το επικοινωνιακό πλαίσιο και το κειμενικό είδος, προσπαθήστε να διακρίνετε το στόχο που επιδιώκει ο κειμενογράφος και σχολιάστε την καταλληλότητα / αποτελεσματικότητα του λόγου του.

Το κείμενο ανήκει στο δημοσιογραφικό είδος του άρθρου, επομένως το επικοινωνιακό πλαίσιο διαμορφώνει ανάλογα και το στόχο του αρθρογράφου, ο οποίος επιδιώκει να πληροφορήσει και να προβληματίσει έντονα για ένα θέμα της επικαιρότητας, τον Γ' Παγκόσμιο Πόλεμο, όπως τον αποκαλεί. Είναι προφανής η αποτελεσματικότητα του λόγου, καθώς το ουσιαστικό και μεστό σε ορθούς συλλογισμούς περιεχόμενο του άρθρου εγείρει το ενδιαφέρον και ευαισθητοποιεί. Ο συγγραφέας επικαλούμενος τη λογική χρησιμοποιεί εύστοχα μέσα πειθούς όπως κατάλληλα επιχειρήματα και ισχυρά τεκμήρια - παραδείγματα, ενώ παράλληλα καταφέρνει να αγγίξει και το συναίσθημα του αναγνώστη με τη συγκινησιακή, σε κάποια σημεία, χρήση

κυκλοφορεί...

ΑΡΧΑΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Κ. ΚΟΝΤΟΜΗΝΑ - Σ. ΜΑΧΑΙΡΑ
Π. ΜΠΕΡΤΣΟΣ

εκδόσεις
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ

της γλώσσας καθώς και την ειρωνεία. Κατά τα άλλα, η γλώσσα γενικά, είναι αναφορική, λογική, χαρακτηριστική του άρθρου, ενώ το ύφος σοβαρό, απλό, καυστικό, καταγγελτικό. Η χρήση του α' ενικού - πληθυντικού προσώπου προσδίδει κάποια προφορική, καθιστώντας έτσι εύκολη την προσέγγιση του δέκτη, και αποκαλύπτει την προσωπική, συναισθηματική εμπλοκή του αρθρογράφου. Οι διαδοχικές ερωτήσεις αγανάκτησης καλλιεργούν τον προβληματισμό, φορτίζουν συναισθηματικά και προσδίδουν ζωντάνια και αμεσότητα στο κείμενο. Συνεπώς, όλα τα παραπάνω καθιστούν το λόγο ιδιαίτερα πειστικό.

ΕΡΩΤΗΣΗ Β Με αφορμή το παραπάνω κείμενο που διάβασες στον περιοδικό τύπο, εκφράζεις στο προσωπικό ηλεκτρονικό σου ημερολόγιο (blog) στο διαδίκτυο, τις σκέψεις σου για τις νέες μορφές πολέμου που βιώνει η σύγχρονη ανθρωπότητα και παρουσιάζεις στους άλλους bloggers όσα θεωρείς ότι πρέπει να γίνουν, ώστε να αποκλιμακωθεί αυτός ο Γ' Παγκόσμιος Πόλεμος, όπως αποκαλείται από τον κειμενογράφο, ο οποίος βρίσκεται σε εξέλιξη.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ Επικοινωνιακό πλαίσιο: πρόκειται για ημερολόγιο οπότε πρέπει να υιοθετηθεί το κατάλληλο ύφος, δηλαδή προσωπικό, αυθόρμητο, εξομολογητικό. Ενδείκνυται η χρήση, με μέτρο, α' ενικού και πληθυντικού προσώπου.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Νέες μορφές πολέμου

- Αντίπαλες δυνάμεις στο σύγχρονο κόσμο αναδεικνύονται οι πλούσιες χώρες του Βορρά και οι φτωχές χώρες του Νότου. Οι οικονομικές ανισότητες διευρύνονται ανησυχητικά και οι "κολασμένοι" του πλανήτη που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας προσεγγίζουν τα 2/3 του παγκόσμιου πληθυσμού. Ωστόσο, και τα χαμηλά κοινωνικά στρώματα των αναπτυσσόμενων κοινωνιών ταλανίζονται από την ανεργία, την ανασφάλεια, την πενία.

- Οι υπερεθνικοί πόλεμοι δεν έχουν πλέον ιδεολογικά ή οικονομικά αίτια αλλά απεικονίζουν τη σύγκρουση διαφορετικών "πολιτισμών" και ιδίως το ολοένα και διευρυνόμενο χάσμα μεταξύ της Δύσης και της Ανατολής.

- Τα χτυπήματα, όπως αυτό κατά της Αμερικής, έχουν συμβολικό χαρακτήρα: αφανείς και χωρίς επίσημη κρατική υποστήριξη εκτελεστές, μέσα ανταρτοπόλεμου και αδιαφορία για συγκεκριμένους στρατηγικούς στόχους. Τα σπλίζουν η απελπισία και το μίσος, τα καθιστούν δυνατά η υπερβολική αυτοπεποίθηση του δυνατού και όχι κάποιο συλλογικό ξέσπασμα του αδυνάτου.

- Ο πόλεμος όμως πλήττει και το σύγχρονο άνθρωπο στην καθημερινότητά του, καθώς είναι αναγκασμένος να ζει σε μία "κοινωνία επιτήρησης". Με το πρόσχημα της ενίσχυσης της εθνικής ασφάλειας, του πολέμου κατά της τρομοκρατίας, της μείωσης της εγκληματικότητας, υπονομεύεται κάθε έννοια ιδιωτικότητας, παραβιάζεται το ιερό δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής που αποτέλεσε μια θεμελιώδη αρχή του δυτικού πολιτισμού. Η "αόρατη απειλή" αιωρείται και σκιάζει τη ζωή του σημερινού πολίτη, ο οποίος νιώθει ανασφάλεια, φόβο και αγωνία για το επόμενο "χτύπημα", συναισθήματα ανάλογα με αυτά που κυριεύουν τα θύματα των συμβατικών πολέμων.

Τρόποι αποκλιμάκωσης των νέων μορφών πολέμου

- Να σταματήσουν οι ηγεμονικοί ανταγωνισμοί για τον έλεγχο των πλουτοπαραγωγικών πηγών, γεγονός που σε μεγάλο βαθμό ευθύνεται για την άνιση ανάπτυξη μεταξύ των κρατών, για το ευρύ χάσμα ανάμεσα στις πλούσιες και τις φτωχές χώρες. Η διεθνής κατανομή των πλουτοπαραγωγικών πόρων πρέπει να γίνεται προς όφελος του κοινού καλού.

- Οι κυβερνώντες του πλανήτη, ας αναθεωρήσουν τις αρχές της πολιτικής τους και ας προβούν στη γενναία οικονομική ενίσχυση και ανθρωπιστική βοήθεια των εξαθλιωμένων και λιμοκτονούντων, με τη θέσπιση μέτρων που μπορούν να εξυγιάνουν το τραυματισμένο οικονομικό σύστημα των φτωχών χωρών.

- Οι διεθνείς οργανισμοί επιβάλλεται να απεγκλωβιστούν από τα συμφέροντα των ισχυρών, να ενισχύσουν τη δράση τους και να αναλάβουν γενναίες πρωτοβουλίες για την οικονομική ασφάλεια και ειρήνη στον κόσμο. Πρωταρχικό μέλημά τους, ας γίνει η παροχή βοήθειας σε λαούς χεμαζόμενους από τη μάστιγα του πολέμου, της πείνας, των φυσικών καταστροφών.

- Τα άτομα και οι λαοί οφείλουν να ασκήσουν στις εξουσίες πιέσεις όχι σποραδικές, αλλά συνεχείς και αφόρητες. Χρειάζεται αγωνιστική κινητοποίηση, μαζικές διαδηλώσεις που θα τιθασειύσουν την καταστροφική αλαζονεία των ισχυρών της γης. Αυτό βέβαια προϋποθέτει συνεχή επαγρύπνηση από την πλευρά του πολίτη, πληροφόρηση και εκδήλωση ενδιαφέροντος για τα συντελούμενα στον κόσμο.

- Η πλανητική τρομοκρατία έχει αποδειχθεί στην πράξη ότι δεν αντιμετωπίζεται με πολέμους. Στόχος πρέπει να γίνει η κάμψη του μένους της Ανατολής, πράγμα που για να συμβεί απαιτείται να παύσει κάθε απειλή από τη Δύση και να δοθεί άμεση λύση σε προβλήματα που διαιωνίζονται.

- Προστατευμένος όμως πρέπει να νιώσει και ο άνθρωπος του προηγμένου κόσμου, από τη βία της καθημερινότητας που τον ταλαιπωρεί. Το απρόσωπο κράτος πρέπει να γίνει κράτος πρόνοιας, επιλύοντας τα ζωτικά προβλήματα του πολίτη του, όπως είναι η ανεργία, η εγκληματικότητα, η παραβίαση της ιδιωτικής ζωής, η δύσκολη διαβίωση στα μεγάλα αστικά κέντρα, με τη λήψη σοβαρών πολιτικών μέτρων και τη θέσπιση απαραίτητου νομοθετικού πλαισίου. Η κατάκτηση της πολυπόθητης ευζωίας ας γίνει στόχος.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ